

FEJÉRVÁRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak:

Helyben:	Vidéken:
1 óra 1 K.	1 óra 1-50 K.
3 évre 3 K.	3 évre 4-50 K.
6 évre 6 K.	6 évre 9—K.
1 évre 12 K.	1 évre 18—K.

Megtelenít minden hétköznapi este
3 óráig.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székesfehérvár I.

Művelődési központ 202.

Egyes szám: 4 fillér.

Művelődési díjazás szerinti.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Honvédelem a távolból.

Van rá mód, hogy a haza védelmében azok is részt vehessenek, akik nem katonák, akik nem mehetnek a harctérre. Egy kitűnő eszköz lehetővé teszi, hogy asszonyok és gyermekek, betegek és agók anélkül, hogy faljuk, vagy városok határából kimozdulnának, megfélemlítsék és elűzzék az ellenséget, megsokszorozzák harcoló katonáink erejét és teljessé tegyék a nemzetnek a világháborúban való erőfeszítését.

Ez eszköz: a hadikölcsönjegyzés. És az az érdekes, hogy a honvédelemnek a végtelenül kényelmes, legkevésbé sem veszedelmes, sőt hasznos hajtómódja — nem is kötelező. A haza roppant küzdelmében feltétlenül rendelkezik mindenemű szolgálattal, testi épségünkkel, életünkkel, rendelkezhetik tehát pénzünkkel is, de nem teszi. A magyar hadikölcsön ezáltal sem kényszerkölcsön, senkit sem erőltetnek aláírásra.

Hanem azért, ha jogilag nem is kényszerítés, erkölcsi szempontból annál nagyobb kötelesség a hadikölcsönben való részvétel — éppen mint maga a hazaszeretet. A bíró senkit sem ítéltet hazaszeretetre s nincs az a végrehajtó, aki érvényt szerezhetne ilyen ítéletnek. Hadikölcsön jegyzésért sem megy senkihez fiánc vagy más hatósági közeg az állam hatalmával. De sziklaszilárdan állanak a premiszák:

a hazának a nemzetnek döntő mérkőzésében minden ereje szükséges van

e hadikölcsön útján mindenkire; az itthonmaradottakra nézve is lehetővé van téve a haza védelmében való részvétel — s ezekből vaslogikával folyik az a következmény, hogy

hadikölcsönt jegyezni vagyoni erejéhez mindenki köteles.

És ennek az erkölcsi parancsnak szankciója is van. A

pénzüntézetek és egyéb megbízott helyek följegyzik az aláírók nevét. Az újságok közlik a nagyobb aláírásokat, a kisebbek sem maradnak titokban, tud azokról kinek-kinek a saját környezete s ha más nem: a lelkiismerete. Vajjon,

hogy fogja magát majd érezni az, akire majd rásüti a közvélemény, hogy a haza élet-halál-harca idején még távolból sem, kényelmesen otthon ülve, még pénzének kamaratra való kölcsönadásával sem vett részt a szent védekezésben.

Az új választójog küszöbén Fejérvármegye állásfoglalása.

(Két közlemény.)

A legközelebbi rendkívüli vármegyei közgyűlésen szóba kerül a választójog. Tisza parancsa szerint a vármegyéknek nyilatkozniok kell, hogy miként vélekednek a választójog reformjától. Világosabban beszélve: Tisza miniszterelnök a vármegyékben mindenféle politikai eszközök felhasználásával azt iparkodik kipróbálni, hogy az ő torzválasztójogi reformját helyeseljék s a vármegyei nyilatkozatokkal állhasson a király-elé. A király bizonyára nem Tisza választójogi reformjának híve, azért szükséges most az összes vármegyéket felvonultatnia. Tisza már bukott miniszterelnök, meg lehet, hogy a további vármegyei választójog véleményzállításokra már nem is esz szükség, mégis szükségesnek és fontosnak tartjuk, hogy e kérdéssel foglalkozunk. Ugyanis csak Tisza bukott meg, a választójog kérdése nem. Sőt e bukással még jobban előtérbe kerül. Hogy a vármegyék felvonultatása sikerül, mondani sem kell, a legtöbb vármegye — ismerve a viszonyokat a törvényhatósági összetételeket, a kormányhatalom ezerféle csápjait, súlyát, befolyását és minden izét-porcikáját, a megyék virilistáinak (tisztelet a tiszteletreméltó kivételnek), lélektanát, — szépen kiszurott falán fogja a Tisza-felfogás hiteles majomutáztatást feltalálni. De — nagyon természetesen — lesznek olyanok is, amelyeknél nagy szóháború és izgatott szavazás előzi meg majd a kiadott parancs végrehajtását. Talán

egyik-másik ellent is mond, S végül akadnak olyanok is, amelyek azt mondják: nekünk se Tiszáé, se — Vázsonyié, — Garami és társaié nem kell, mert egyik rosszabb, mint a másik. Tisza választójogi felfogásáról hallani sem akarunk, nekünk általános, titkos, községenkinti kell, sőt még azt is hozzátesszük, hogy kötelező választójogot akarunk.

Ez általánost azonban nem úgy értjük, hogy főnek-fának akasszuk a nyakába. Radikális alapokon, széles körben legyen kiterjesztve, de nagyon természetesen nem minden feltételek nélkül. Feltételek nélkül nemzeti öngyilkosság volna, az állam gépezetének dinamittal való aláépítése, hogy akkor robbanjon fel, amikor éppen valamelyik nem a mi felfogásunk szerint értelmező általános-nak a guszta tartja. Általános választójogot korhatár, irás-olvasási értelmiség, magyar tudás és állandó lakhely nélkül, nem képzelhetünk el. Hiszen tulajdonképpen még a forradalmista szocialista általános választójogában is vannak feltételek és mégis általánosnak nevezni. Ep úgy a mienkénél sem hiányozhatnak a feltételek és ennek dacára joggal általánosnak nevezhetjük.

Amint az eddigi jelekből látjuk, Fejérvármegye törvényhatósága e felfogásnak lesz kifejezője a legközelebbi rendkívüli közgyűlésen. Egyik szélsőséggel sem fogja magát azonosítani, hanem azt a helyes középútát választja,

amelyet az idők folyása megkövetel. Fejérvármegye törvényhatósága érzi és tudja, hogy a haladás, az új eszmék kocsiját nem lehet megállítani, dorongokat sem szabad utjába tenni; hogy az egészséges haladással együtt kell történnie, a jogos követelmények elől nem szabad kitérnie, hanem örömmel teljesíteni kell: E jogos követelmény most a választójog; hogy a nemzet minden arra való fia részt vehessen országa ügye intézésében, hogy az ország minden egyes társadalmi osztálya a felsőbb tizezrektől elkezdve a legszegényebb és eddig legjogtalanabb munkás-osztályig egyenlő mértékben legyen képviselve. Igaz magyar ember, akit nem hangzatos szó-népszerűséget hajhászó szölamok vezetnek, aki a nemzet sorsával komolyan foglalkozik és azt nem tekintí kísérleti nyulnak, csakis így foghatja fel a választójog reformját.

Reméljük és azt hisszük, Fejérvármegye törvényhatósága is így gondolkozik. A közgyűlésen nem rendez ádáz politikai harcokat, nem dülja fel a vármegye igazán szép és dicséretes békéjét, hanem megtalálja az indítványának azt a megszövegezését, amelyet valamenyien aláírnak, amely a leghelyesebb kifejezője lesz az egészséges nemzeti választójogi reform követelésének.

Meg vagyunk győződve, hogy maga a munkapárt sem értelmezi úgy a választójogot, amiként azt Tisza István akarta. Semmi akadály nem lesz tehát, hogy úgy a munkapárt, mint az ellenzék e tekintetben egységes felfogást képviseljenek azoknak a szempontoknak szemelött tartásával, amelyeket röviden kifejtettünk.

E fontos kérdésről szól az alábbi cikksorozat. Fejérvármegye törvényhatóságának egyik legtekintélyesebb tagja írja, szava állandóan irányadó szokott lenni, mert higgadt gondolkodása, mély észjárása, törhetetlen elvűsége, politikai iskolázottsága közismert. A mi irásunk tulaj-

donképen csak bevezetése akar lenni e cikksorozatának s különösen felhívjuk rá a figyelmet:

A jelenlegi kormány 1918. évben többször próbálkozás és hosszas előkészületek után benyújtott egy választójogi javaslatot és azt a katonai fegyverem alá helyezett képviselőháztól magát tüntetőleg távollátó ellenzék hozzájárulása nélkül törvényerőre is emelt. És ez új választójogi törvény ki nincs még próbálva, királyi parancsra máris meg kell azt javítani, meg kell bővíteni. Valljuk meg tisztán: a választójogi kérdésnek kiterjesztése a legnehezebben megoldható kérdések egyike. Az bizonyos, hogy ahogyan ma rendezve van a kérdés, az sehogyan sincs jó! Vannak, akik azt mondják, hogy mindenkinek, akinek joga és kötelessége vért ontani a hazáért, annak meg kell adni azt a jogot, hogy részt vehessen a haza sorsának intézésében. És akik így beszélnek, azoknak részben igazuk is van. De azoknak is igazuk van, akik meg erre azt mondják: hogy nem áll a haza érdekében, hogy a fővárosi városigeti hintáslényeknek ugyanakkora joguk legyen a köztgyekekbe befolyni, mint pl. a tudományos akadémia elnököknek. Már most hol az igazság? Mint rendszeren, most is a középúton. Mert van középut minden szélsőséges felfogás között is.

Az a választói jog, amelyet az 1918. évi törvény foglalt magában, bizonyos, hogy nagyon szűk, viszont meg az a választói jogosultság, amelyet a Vázsonyi Vilmos népe követel a radikálisok biztatására, az általános — községenkénti — útkos

valasztói jog címe alatt, az meg tiltatja képtelenség. Ezért nem csodálkozom e fölött, ha sokan inkább ürni akarják a mai szűkre szabott választói jogot továbbra is, minthogy az korlátlanul kiterjesztésük, mert ez eljárás csakugyan nem lenne más, mint agrár sötétbe.

Még tovább megyek és azt állítom, hogy a választói jognak a radikálisok szája ize szerinti kiterjesztése egyenesen nemzeti veszedelmet jelent, mert óriási mértékben bejuttatná azokat a nem magyar és nem kivánatos elemeket a választók táborába, akik a képviselőház magyar nemzeti jellegét erősen veszélyeztetnék.

Mielőtt tehát a királyi felhívásnak eleget tennék, értsük meg és értesítsük meg mindenki, hogy a királyi akarat nem ugyanaz, a radikálisok akaratával. A király, mikor a jelenlegi választói jogot ki akarja terjesztetni, a kiterjesztést nem korlátlanul, hanem csakis azokra akarhatja alkalmazni, akik a legfőbbesébb honpolgári jog teljesítésére alkalmasak, köpekek és érdemesek s akiről biztositóknak lehet arra nézve, hogy a legfőbbesébb honpolgári jogait az egységes magyar nemzet érdeke ellen sohasem fogják felhasználni. Aki a királyi felhívást másként érti, az lehet Vázsonyinak hátséges embere, de a keresztény Magyarországnak halálos ellensége.

Fogadjuk hát örömmel a választói jog kiterjesztését célzó királyi felhívást, de amikor a kiterjesztés határáról szó lesz, legyünk részen s követeljünk olyan választójogi kiterjesztést, amig egyrésztől nagy tömegeit

beereszti a nép különböző rétegeinek az alkotmány sáncai mögé, addig más részről bizto-

sítéket is nyújtson a társadalmat fölforgató izgága tömeg távollátására.

A tizenhetes honvédek nagy napjai. A hős Sipos ezredparancsnok.

A 17. honvédegylezred elhatározta, hogy azt a három napot, amelyeken át a második Isonzó csatában a legerősebb pergőtűzet és az olasz gyalogság minden támadását vitetvél állta, s új babérokkal gazdagítja hadserégünk, éventimt megünnepli. A három napnak ez a története:

Sán Martino előtt, a már történelmi jelentőségre jutott 197. kaptól jobbra és balra fekdött az ezred két zászlóaljja Sipos alezredparancsnoksága alatt. Jobb szárnyával szemben a Sdraussina fehér csúcsai, mögötte az olasz tüzéség főtágyár takarta az olasz tartalékokat. Peteano felől debreceni honvédek csatlakoztak, a balszáron — Sagradóval szemben — budapestiek. Az arcvonal itt félkör alakú, alkalmazkodva az Isonzó folyásához. Egyik legexponáltabb pontja a 197. kup. Ez volt a kezdet, mikor kétévvel ezelőtt július 18-án hajnali szürkületben megkezdődött az olasz pergőtűz állásaink ellen. Teljes öt órán keresztül folyton zuhogtak a minden kaliberű gránátok, srappellek, bombák, aknák. Reggel 8 óráig csak a szemben levő ágyúkból, ettől kezdve azonban oldalt Pizzo felől is. Mint az orkán, mint a felhőszakadás szakadtak a lövedékek. A fáradságosan készült állások és árkok nemokára csak romhalmazok. Kőárkokban, apró dolinákban állnak a honvédek, várják az acéleső végét, de félemetés veszteségeket szenvednek.

Összeharapott szájjal várják a boszu óráját.

Kilenc óraker enélum a pergőtűz. Az áthatlan por és füst felhőből az arcvonal előtt fölhángzik az előretörő ellenség rekedt avanti kiáltása. Széles tömegekben, líhegve, lábzan égő szemekkel rohantak az olaszok. Heves, szakadatlan puskatüz fogadja őket. Halomszámra hullanak el, Mindig újabb tömegek lépnek helyükre. Negyven lépésnyire közelednek, egészen szorongolyt drótakadályainkig. Ott összeomlik a támadás. Vad futásban özönlenek vissza. Az első támadást elhárították.

Déli egy óra tájban új veszedelem. Nemcsak új homlokattámadás készül heves ágyútűzzel: a balszáron is támadás készül az ezredtől délre. Az ellenség áttört, a szomszéd megszólító csapat északi szárnyát visszanyomta és most oldalba fenyeget. Egy fordulás és délnyugat felől is fölveszük a harcot az olasz gyalogsággal. De e szárnyat is visszanyomják. Válságos pillanat következik. Már olasz rohamcsapatok nyomulnak a legelső árkokba és a bal oldalállásba. Ekkor tartalékok avatkoznak be. Ellenátámadással az árkok feladásra kényszerítik az olaszokat. Négy óra után 10 perccel visszaverték a támadást az egész vonalon. Az ezred megtartja régi állásait, a déli szárnyon is. Olasz holttestek tömegei borítják az előteret. Amieink is holtra fáradtak. Eglyelőre csak egy honvédszázad érzékli erősítésül.

TARCA.

Két leány.

II.

Hogy Pálhegyi szerelmes Ugrai Lillába, azt már a verebek is csiprigelték az ugrai nagy buzaszatiekban. Nem is voltak rossz partiek egymásra nézve. Ha végimentek a kis falu poros utcáin, a kicsi ablakok mögől kandikáló szegény falusi leányok egy kis irigységgel egyes csodálkozással nézettek utánuk. Csak a regényekben lehet olvasni ilyen szép pár emberről. Giza csöndesen lépegetett mellettük. Letét a gyászszertendő s a fekete ruha helyett egy fehérét kapott, a Lilla egy megunt fehér ruháját. Kicsit hosszú, kicsit bő is volt neki, de a nyulának alakja annál inkább föltűnt benne. Amazok alig vették észre és ő tudta is, hogy terítke van. El-elmaradt fölük. Elbeszélgett a kis piszkos falusi gyerekekkel, gyönyörködött pufók, piros arccsokjájukban, benézgetett az apró léckerítésekben az apró kertecskébe, ahonnan kiváncsian nézgetett vissza rá a rózsás mályvirágot, terjesztgette fűszerezett illatát a bazsalikum. Olykor valami édes bizsergést érzett, behunyta a szemét és álmodott ő is mint a többi leány szokta. Álmodott kis kertről, mályvirózsákról,

azok közt pufók arcu gyerekek kergetőznek.

Pálhegyi visszafordult: — Giza kisasszony! — A leány a haja tövéig elpirult. Lilla nem vette észre. A rózsaszínű körmeiben gyönyörködött, a miknek gondozásával reggelint el szokott tölteni néhány órát.

— Még elveszítjük, Giza kisasszony! — mondta Pálhegyi. Maga kis napsugár, — tette hozzá atyai gyöngédséggel, hogy jóvá tegye az udvariailanságát, amiért oly keveset foglalkozott addig vele. Csak most, hogy az arcába nézett, látta, milyen finom vonásai vannak. Olyan volt, mint egy harmatos almavirág.

— Giza apácnak készül, — mondta Lilla egy kicsit gúnyolódva, mert asszonyi érzéke nem csalta meg, mikor sejtette, hogy Giza is szerelmes Pálhegyibe.

A leány fölemelte rá szemét: — Meglehet, Lilla, mondta őszintén. Nem maradhatok úgysem sokáig a terhetekre. Elvénre egy szegény rokon a háznál nem mindig kedves.

Lilla nem szólt semmit, csak egy kissé fölbizgyesztette a piros, felt ajakát.

— Menjünk haza, — mondta hirtelen. Este van.

Mikor kiérték a faluból, a karját észrevétlenül csuszattatta a férfi karjába. A másik leány előre sietett és úgy tett, mintha nem vette

volna észre. Puha, illatos szénaszag terjengett köröskörül, a torz között ezernyi szerelmes tücsök cripelt.

III.

Az Ugraiportán már az eljegyzés híret találgatták. Lilla szabad órái ban a divatlapokat nézegette, a mama pedig titkon levelezőlapokat küldözgetett a pesti legelőkelőbb kelengyeüzletekbe. De Pálhegyi még egész határozottan nem nyilatkozott. — Csak épen arra vártak. Ugrai mamában is volt egy kis hiúság; büszke volt a leányára, ha még oly keveset törődött is az vele. Örömmel belement, hogy egy nagy kirándulást rendezzenek, az egész környék előkelőségét bevonva. Hajón mennek le egész a zombékos érig, ott most rengeteg a kacsa és egyéb vízimadár. Lilla kitűnő lövő s kurta vadász ruhájában pompás jelenség.

Remek nap virradt rájuk. Zászlós csónakok himbálóztak a zöld vizen, a parti fűzek olykor az arcukat csapdították; a kékbogyóju vad-szeder is lehajolt hozzájuk a meredőről. Szerelmes muslicák kergetőztek a csillámló habfödők fölött, a karcu fecske is megvillant, szárnyával nyilbesesen szelve keresztül a vizet.

Lilla Pálhegyihez közel, de egy másik fiatalemberrel évődött. Fogadtak valamibe. A leány erősködött: — Kezet rá, hogy eltalálom.

Pillanat alatt arcához emelte fényes csövét, értékes kis fegyverét s a szegény kis fecske hámat-négyet fordulva a levegőben, zuhant le, épen Giza lábai elé. Mesteri lövés volt. Lilla róptében éppen az agyvelejét lötte ki. A társaság tapsolt, gratulált Lillának, csak Pálhegyi nem mozdult helyéről. Valami különös, kellemetlen vonás rajzolódott az ajka körül, ezután megfordult. Bántotta a társaság jókedve, éljenzése. Az egész jelenet fölháborította. Annak a kitűnő lövésznek a nyomában sűrű, fojtó füst támadt, amely ránehezedett a lelkére. És amikor szétfószott, mint a nap ragyogó sugaraitól a reggeli kőd, az ő szívében is az igazi szerelm: fényes napja. Érezte, hogy amit eddig szívében szerelmenek vélt, nem egyéb, mint föltűletes érzelmei, ami a legelső bántó érintéssel szétfószlik.

— Szegény fecske, — mondta résztvevő hangon.

Lilla csodálkozva nézett rá.

— Fiatal leányoknak talán még sem való ez a kegyetlen mulatság? — folytatta Pálhegyi.

Lehet, kíméletlen volt, de igazságos. Most már tisztán látott vele. Odament Gizához, a ki sápadtan tartotta kezében a kis madarat. Pálhegyi nagyon gyöngéden nézett a leányra, a mig mondta:

— Kis napsugár! — Legyen ez a kis halott fecske a mi boldogságunk meghozója.

Fél hat tájban új gyalogsági támadás indul azvonalunk centruma és jobbszárnya ellen. Egyik hullám a másik után tódul, új tartalékok. Három helyen benyomulnak árkaikba. Szürőnyal, puskatással, ököffel kiverik őket. E támadást is elhárították. Közben éjszaka lett. Csak most lehetett áttekinteni saját veszteségeinket. Bizony nem egy derék védő dől ki a sorból.

Másnap ugyanaz a játék. Reggel hat órától egy óráig pergőtűz, aztán gyalogsági tömegtámadás. Hullám, hullám után, míg meg az az utolsó is összeomlik. Megint kétórás pergőtűz, kétoldalt kereszt tűz. Aztán abban a bizsben, hogy nincs többé élő emberünk, új gyalogsági támadás. Ezt is visszaverik. Arcvonalunk szilárdan áll. Este felolvassák az osztályparancsnok elismerését, másnap elmondja a hivatalos jelentés, hogy előtte való nap honvédsapokat elhárítottak egy erős támadást, amelyet az ellenség Adrausánál levő állásaink ellen intézett. Itt az olaszok három tömegtámadása omlott össze.

De még nem jött a pihenés ideje. Az éjszakát az állások kijáratával töltötték honvédeink. Reggel 2 óraker már megezdődött az ellenség pergőtűze. A hajnali szürkületben három tömegtámadást vertek vissza. Új pergőtűz. Új gyalogsági támadás. Még az útközvet alatt megérkezik a dandárparancsnok dicsérete. Őt óra tájban visszanyomják a szomszédos ezredeket a jobb és bal szárnyon. Az oldalvédelem egyre nehezebb. A M. San Michele csúcsa átmenetileg az ellenség kezére jut, és gyalogsági osztagok ársztják el a magaslatot és kelet felől szorongatják csapatainkat. San Martino helységét a harcolók mögött kiürítik, 69-esek megszállják a délkeleti szegélyt.

A tüzérség távbeszélőn azt a parancsot kapja, hogy vegye tűz alá az elveszített hegyi helységek nyugati és nyugati részét. A 17-esek még akkor is szilárdan állnak, alig 1 és fél kilométerrel előbbre, ingadozás nélkül, azzal a kemény elhatározással, hogy kiartanak. Sípós alezredes, véletlenül föltanuja lévén a tüzérséghez küldött parancsokat, távbeszélőn felvilágosította a tüzérséget a helyzetről és kérte, hogy a tüzelést helyezze át a Monte San Michele csúcsára. A megfutamodó olaszokat ezenkívül heves puskatűz alá fogja egy százas gyalogság is. Éjjel 11 óraker utolsó ellenséges támadás a bal és a jobbszárny ellen. A 17-es honvédek elhárították ezt is. Hősies magatartásukat a vezérkari jelentés is kiemelte. József főherceg hadtestparancsnok pedig ünneplés módjára dicsőreleg elismerte.

Kőhögés ellen kitűnően bevált háziaszer a Störk-pasztila. Egy doboz ára 60. fillér. Kapható Szűts Róbert királyi-téri gyógyszerertárban.

Szeplő, májfolt, pöršenés, arctisztáltság ápolására biztos hatású szer a „Korona tejkrem” (ezelötti Crème de Laktéine), és a párszori használat után a bőrbáronysimává és hófehérré teszi. Egy kis tégely 120 K. Nagytégely 2 K. Kapható Szűts Róbert gyógyszerertárban.

A francia és olasz fronton a képzelet borzalmait történnék.

Az olaszok újabb felsülése.

A végső erőfeszítés nyugaton és délen.

A háborúnak talán két legvéresebb és döntőnél is döntőbb csatája folyik most Arrasnál és az Isonzónál. Az angolok és franciák retentív erőfeszítéssel csapnak össze a nyugati fronton a németek rendíthetetlen bátorságával, minden talpalatnyi földért vér folyik, mintha minden katonának tudná, hogy ez az utolsó és a legvéresebb erőpróba a háború befejezéséért. Ami pedig az Isonzónál történik, az a háború sorsa elgégé nem magaslatos hőstettei közül is felemlítendő abba a magasságba, ahonnan a legendák szállnak odább. A hivatalos jelentések Isonzói csapatainknak olyan hőstességeről adnak hírt, amely a háború eddigi történetében is szinte páraiban és a hivatalos jelentések minden sora az olaszoknak olyan nagyméretű erőfeszítéseit jelzi, amígore még olasz offenzívánál nem volt eset.

A tizedik Isonzói csata is csúfos kudarccal végződik.

Az Isonzói mentén az ellenség arra kényszerült, hogy két-napi eredménytelen harc után gyalogságának pihenést engedjen. Csak Görztlő keletre törtek előre az olaszok, de visszaverik őket. Rohamjáróink a vidéken egy tiszte, harminchat főnyi legénységet és egy géppuskát hoztak magukkal az ellenség árkából. A Karst fanikon időnként erősebb tüzérségi tevékenység folyt. Karintióban és Tiroiban ninc változás.

Asszonyháború revolverrel.

Az etyeki csendéletből.

Piszkatás, revolveres asszonyháborút tárgyalt szerdán a májusi esküdtszék, három etyeki harcias amazon véres csatája felett kellett ítéletet hoznia. A szereplők a következők voltak: a legyőzött félt Tóth Józsefné született Adám Julianna képviselte, helyesebben szenvedte, mert a vastag piszkafütes következében karja eltörtött, a revolver lövedékeséből pedig könnyebb találatot a nyakán kellett elviselnie. A támadó és ütő és revolverező félt pedig özvegy Straub Józsefné született Schulcz Terézia képviselte. Jung Mihályné, született Schulcz Anna felbujtás miatt áll a vádlottak padján. Az eset története a következő:

Özv. Straub Józsefné meggyanusította Tóth Józsefnét, mint szomszédját, hogy húst lopott. A rágalom megharagította Tóthné és szemrehányást végzett átment Strambéknak. Ott megmondta a mondatokját a rágalom miatt. Egy-kettőre civakodás lett a dolog vége és Jungné felbujtására özv. Straubné bottal iparkodott Tóthnéét kívül kűlfebbíteni a portajáról. Offenzívája azonban oly hevesen történt a bot segítségével hívásával, hogy Tóthné karja az ütés következtében eltörtött. Az asszonyháborúnak ezzel még nem lett vége. Straubné még jobban hatalmába kerítette a fékezhetetlen düh és méreg, elkövetette a revolvert s azzal többször rálőtt Tóthnéra. Egyik lövés a nyakát érte.

A revolveres veszekedés elintézésére az esküdtszék következőképen alakult meg: dr. Say volt az elnök, Sípós és dr. Horváth Gyula a szavazó bírák, a vádat dr. Keller Gyula királyi ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Lukács és Nagy Ignác látták el. A jegyző-

könyvet Vámos Dezső vezette. Esküdtnek a következőket sorolták ki: Fister József, Grünvald Vilmos, ifj. Lita Ferenc, Dittmár József, Király István, Pákozdi György, dr. Helmann József, Leszlauer Sándor, Sziklay Gyula, Heckenaszt Kálmán, Kámmel Béla, Nyitrai Ferenc. Pótesküdt Vályi Ferenc volt. Délelben még a tanúk kihallgatása folyt, az ítélet az esti órákban várható.

HIREK.

— Ferenc József rend lovagja.

Babics György hadosztály plebánost, székesfehérvári egyházmegye papját, a király a Ferenc József renddel tüntette ki kiváló harctéri szolgálatai elismeréséül, Babics hadosztályplebánost meg a mozgósításkor rendelték be harctéri szolgálatra. A francia frontot kivéve valamennyi harc-területen teljesített szolgálatot. Jelenleg a 14. pozsonyi hadosztálynak plebánosa. E kitüntetés a harmadik. Először vöröskeresztes kitüntetésben részesült, utána a katonai jelkézzel érdemkeresztet kapta a kardokkal, most pedig a Ferenc József rendet.

— Katonai kitüntetések. A m. kir. 17 ik honvédegyalozzerdel a tényleges állományban Deák István hadnagy főhadnaggyá; a tartalékban Vinis Antal, Heinlein Béla, Kálmán Adolf és Csapó Zoltán tartalékos hadnagyok főhadnaggyokká; Borányi Zoltán, Nadhera Pál, Farkas József, Greisinger Béla és Speller Pál tartalékos zászlósok hadnagyokká; Pápay Károly tartalékos tiszthelyettes gazdászati hadnaggyá; dr. Eisler Géza tartalékos segédozros a népfelkeltési állományban főorvos, srenicek Fárdos Gyula, Nika György és Heinrich Sándor népfelkeltési tiszthelyettes hadnaggyokká; Gaisendorfer Frigyes és Seif Róbert zászlósok hadnagyokká; Steinbichler Károly hadnagy gazdasági tiszti főhadnaggyá, a tartalékban Steurmann Elek, Szokolay János, Bants Ferenc, Székesfehérvári Károly, és Perc Mihály tartalékos hadnagyok főhadnaggyokká; — a 10-ik huszárezred tényleges állományában rajosi Burián Mihály százados őrnaggyá, Woperschal Károly és Gergely József főhadnaggyok századosokká, Graf Frigyes hadnagy főhadnaggyá, Kovács József zászlós hadnaggyá, Hlavatz Adolf és Chatei Vilmos állatorvosok állatorvosokká; a tartalékban Balaban Imre tartalékos hadnagy főhadnaggyá; — a 18 ik huszárezrednél a tényleges állományban ns. Stojanovich Győző százados őrnaggyá, Halm Sándor és szirmai és szirmabesnyői Szirmai József zászlósok hadnagyokká; a tartalékban Hevesy Hevesy Vilmos tartalékos főhadnaggy századosa nevezett ki.

— Vízvezeteki zárszámadások. A vízvezeteki zárszámadások most terjesztette be az üzemeltetés a városi tanácschoz. 1916. febr. 1-től 1917. jan. 31-ig kiadással voltak: Vízmelevek jókarban tartása 4628 K 05, csatorna jókarban tartása 9926 K 31, gépüzemi áram és szén 30049 K 07, fűtés és világítás 1229 K 64, kuffurás 1271 K 04, irodaszervernyomatvány 1004 K 63 f, fuvarok 774 K 81 f, fogattartás 2173 K 40 f, kölcsönkamatok 171370 K 29, tartalék 26185 K 82 f, összes kiadás 318777 K 14 f. Bevételek voltak: vízmérőben 16699 K 44 f, vízdíj 188524 K 51 f, csatornadíj 110814 K 58 f, késedelmi kamat 1367 K 59 f, végrehajtási illeték 741 K 2 f, óvadék 30 K, csatorna iszap 600 K, összes bevétel 318777 K 14.

— Közgyűlés a városnál. Székesfehérvár törvényhatósága 30-an tartja májusi közgyűlést. A közgyűlés programját most készítik elő. Az eddigi előkészített tárgysorozat a következő: A városi utak fenntartása végett a vámpénztárban e célra megállapított 1917. évi előirányzat összegének a törvényhatósági utalapon levő 31474 koronával kiegészítése és e célra 12000 korona póthitel megszavazása. — Polgármester jelentése április hórl. — Tanács előterjesztése az iskolaszék újralakításáról. — Tanács javaslata, hogy a felsőfokú iskola átszervezésének kérdése a juniusi közgyűlésen tárgyalassék. — Az I. osztályú aljegyzői, egy alkapi-tányi s esetleg megüresedő II. osztályú aljegyzői állás betöltése. — Tanács előterjesztés a nádlat fedett házak javításáról.

— Miskolc város pártolás végett megküldi a szerény jövedelmű osztályok nyomastól helyzetének enyhítése céljából a m. kir. kormányhoz, intézett feliratot. — Tanács javaslata, hogy VI. magyar hadikölcsön jegyzésében a város 200000 koronával vegyen részt. —

Tanács javasolja, hogy az 1915. évi zárszámadás tárgyalása a jun. havi rendes közgyűlésre tüzessék ki. — Tanács javaslata a város építési szabályrendeletéhez az építési és feldarabolási díjakról egy függeléknek hozzászólásáról.

Polgármesteri jelentés az erdélyi menekültekről. — Tanács előterjesztése a th. főügyeseknek (dr. Kommandovits Gyula, dr. Erdélyi Gyula, dr. Szegő Miklós) az I. fokú rendőri büntető bíróság mellé a vád képviselővel való megbízásáról.

Fegyveradó bejelentése. Fegyveradó fizet mindenki a birtokában levő, vadászatra használható löfegyverek után, szintén azon fegyverek után, melynek családtagjai vadászcselédjei, a vadak gondozására és erdőterületek őrzésére alkalmazott cselédjei valamint mező, szőlő vagy erdőgazdaságban alkalmazott csöszök, pásztorok és erdőkerülők birtokában vagy használatban vannak. Az, aki csak fegyveradó fizet, köteles a birtokában levő s vadászatra használható fegyverek szám szerint s annak megjelölése mellett vajjon egy vagy két csövök; bejelenteni, a bejelentést lakásának pontos megjelölése mellett sajátkezőleg aláírni és az 1917 év június hónapban a városi adóügyszámvivőségénél (városház, földszint 5. számú szobában) átnyújtani. A bejelentés élő szóval is történhetik, ez esetben az adóköteles bemonadása szerint a bejelentési űrlapot a városi adóügyi számvivőség köteles kitölteni. Az, aki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltilkolja vagy az adóköteles löfegyvereket — a törvényben meghatározott eseteket kivéve, — vadászatra használja, az eltilkolt vagy adó alól elvont minden drb. fegyver után 20 K-tól 40 K-ig terjedhető bírságot tartozik fizetni. A befizetett bírságnak egyharmada a feljelentőt illeti.

— **Lassítják a vonatokat.** A gyorsvonatok az állam vasutak vonalain a legnagyobb részén megszüntek. Most pedig úgy a gyors, mint a személyvonatok gyorsaságát csökkentették és a személyvonatok számát apasztják. A gyorsvonatok 20 perccel, a személyvonatok pedig 40—60 perccel később érkeznek a végállomásra. Az új intézkedés június 1-én lép életbe.

— **Központok.** Van már mindenféle központ: fém, korpa szappan, torma, tejbekása, textilhulladék stb. központ, csak egy nincs még: hadikölcsönt jegyző központ. És itt megjegyezzük, hogy ez a jelző nem helyi kategóriát akar kifejezni, vagyis olyan területet, ahol hadikölcsönt lehet jegyezni, hanem azt mondja, hogy olyan központ nem található, mely milliók nyereségeiből hadikölcsönt jegyezze. Mi legalább nem tudunk. Keresni kell, a becsületes megtaláló jutalomban részesül.

— **A mentők munkája.** Derék mentőnk április hóban első segítségét nyújtottak 80 esetben a következő eseteknél: sérüléseknél 76 esetben, belső bajoknál 4. Ezenkívül igénybe vétettek 421 esetben; betegek szállításánál 388, elmebetegek szállításánál 2, vaklátnál 1, hulla szállításánál 30. **Mozgóórság** 13 esetben működött és pedig

színházban 6. tüzesetnél—2, egyéb helyütt 5. 1917. évi április havi működése 514 esetben. Az 1917. évben 2817 esetben: 1914. aug. 1-től 1917. április 30-ig 40951 esetben működött közre.

— **Konferencia.** A városi pap-ság májusi konferenciája csütörtökön d. u. 5 órakor lesz s arra az elnökség a tagokat ez uton hívja meg.

— **Legelőnyösebb hadikölcsönt jegyzés.** A hadikölcsönt jegyzés legelőnyösebb módját a Szekesfehérvári Hiteluszövetkezet nyújtja. Nem csak hogy lombard kölcsönöket ad mindjárt a jegyzés pillanatában, tehát ekként a legmagasabb jegyzéseket is lehetővé teszi; de azoknak is megkönnyíti a jegyzést, akiknek most egyáltalán nincs készpénzük. A hitelbetétek után ugyanis bárki jegyezhet hadikölcsönt heti 20 filléres betétnekint 100 koronát. Pl. 2000 koronás jegyzéshez tehát mindössze 4 koronás hitelbetétet kell váltani. Tekintettel arra, hogy a mostani hadikölcsön még az eddigiekénél is előnyösebb, jó lélekkel ajánljuk bárkinek, hogy akár a lombard kölcsön, akár hitelbetét után jegyezzen hadikölcsönt a Hiteluszövetkezetnél. (Hivatalos helyiség: Távirdu utca 6.; hivatalos órák: csütörtökön és szombaton délelőtt 9—12-ig.)

— **Bojtorján hajszesz** korpá sodás, hajhullás ellen; üvege 2 korona, — **Kapható** Szűcs Róbert gyógyszerárban.

Színház.

Apolló mozgószínház hírei.

Apolló színház igazgatósága közli: Mire megvénülünk II. rész. Az Apolló színházban a közel múltban bemutatott magyar film: Jó kai Mórnak „Mire megvénülünk” című regényéből készült filmalkotás még élénk emlékezetében van a város közönségének. Az Apolló színház igazgatósága máris megszerezte a filmek második részét, s az a 10 év utáni eseményeket tárja elénk. A második rész bemutatása csütörtökön, pénteken és szombaton lesz rendes helyárak mellett. Előadások fél 7 és fél 9 órakor. Jegyek előre válthatók. Krausz Veronánál és este a pénztárnál.

Szekesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

5579/1917. sz.

Hatósági hirdetmény

hasznos lóállomány kimelölése tárgyában.

A mögöttes országrészekben levő s a jelenlegi viszonyok között különben is nehezen fenntartható hasznos lóállományunk felette szükséges kimelölésének tapasztalat szerint egyik akadálya az is, hogy kezelésük nem szakszerűen történik. A polgári életben megfelelő számú kocsis és istállószemélyzet nem áll rendelkezésre s így a lovakat kellő szakismeret híján — hepe-hupás területeken való

gyors hajtással, túlterheléssel, szükségtelen ostorozással, valamint az által is gyótrik és fásarszják felesleges módon, hogy nagy terhek huzása közben is rajtuk hagyták a takarót.

Miután úgy a hadiérdekek, mint az országos lötenyésztés érdekei szempontjából teljes mértékben indokolt, hogy az országnak már amugy is nagy mérvben megcsappant lóállománya a lakosság helytelen bánásmódja következtében tovább károkat ne szenvedjen, a belügyminiszter 45143/V-a 1917. számú rendelete folytán felhívom az állattartó gazdákat, hogy a lovakkal megfelelő módon bánjanak, nehogy az igazvonó állatok túlterheléssel és durva bánásmóddal tulcsigáztassanak.

Mindazok ellen, akik a fentieket figyelmen kívül hagyják, a legszigorubb eljárás fog megindulni.

Szekesfehérvártól, 1917. évi május hó 21-én.

Dr. Saára Gyula polgármester.

MAGYAR KIRÁLY szállodában ma és minden este **RÁCZ PALI FIAI ZENEKARA** hangversenyez.

Apolló-mozgófényképszínház.

CSÜTÖRTÖKÖN, PÉNTEKEN és SZOMBATON:

(május hó 24, 25 és 26-án)

A legszebb magyar filmalkotás!

Jó kai Mór örökbecsű remekműve:

Mire megvénülünk

II. rész: Tíz év után. Filmregény 4 felvonásban.

Főszereplők:

Beregi Oszkár, Szerény Zoltán, Jákó Amália.

Kiegészítő műsor.

Előadások fél 7 és fél 9 órakor. — Rendes helyárak.

Jegyek előre válthatók Krausz Veronánál és este a pénztárnál.

Urania színház.

Szerdán és csütörtökön, május hó 23 és 24-én:

TÖVISES UT

Dráma 4 felvonásban. Fritz Fehér és Lione Haid főszereplésével.

Fényes pótműsor, közte a

RIVIERA

Rendes helyárak.

Előadások kezdete fél 7 :: és fél 9 órakor. ::

APRÓHIRDETESEK.

Könnny munkára 12—15 éves fiúk teljes ellátással és fizetéssel felvétetnek. Tudakozódni lehet napoként 12—1 óra között a zirci rendház házigondnokánál.

Gyermektelen házaspár minde néslnyit keres. Cim a kiadóban.

Négy éves miskarolt sötét szürke szelid nagy dog eladó. Kégl György-utca 18.

Egy kecske levágásra Horog-utca 3. sz. a. eladó.

Két éve trágyázott két buza föld, amely kukoricával és répamaggal van elvetve, bérbe adatik. Tudakozódni lehet József-utca 3. sz. Almássy Jánosnál.

Nemes krizantim palánta külféle színű fajtaiból kapható: Szekesfehérvár-utca 26.

Egy boltiszoba felvétetik Knazovizky divatruházában.

Utcai és placi arúsításra magas jutalék mellett elárúsítók kerestetnek. Tízennégy éven felüliek jelentkezhetnek a kiadóhivatalban.

Fejes-saláta kapható Szekesfehérvár-utca 26.

Modern portálos nagy üzlet helyiség, Kossuth u. 4. számú házban aug. 1-re, esetleg azonnal kiadó.